

Esipuhe

Ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunta ovat aikamme keskeisiä haasteita. Sekä haasteilla että niiden ratkaisuilla on suuria taloudellisia ja laajempia yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Julkisessa keskustelussa korostuvat ilmastonmuutoksen ja luontokadon negatiiviset vaikutukset. Oikeilla toimilla vihreän siirtymän kustannukset voivat kuitenkin olla maltillisia, ja esimerkiksi niihin liittyvillä teknologisilla edistysaskelilla on tuotavuutta ja hyvinvointia lisääviä vaikutuksia. Varsinkin Suomen kaltaiselle pienelle ja edistyneelle avotaloudelle vihreä siirtymä on myös myönteinen mahdollisuus.

Tämän kirjan lähtökohta on, että luonnon ja ympäristön kannalta keskeiset tulemat syntyvät ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa. Kirja käsittelee monipuolisesti sosiaalisen, poliittisen ja taloudellisen toiminnan suuntaamista luonnon ja ympäristön kannalta nykyistä kestävämmälle uralle – kohti vihreää kasvua.

Vaikka luonto- ja ympäristöongelmien syyt ymmärretään hyvin, eivät kaikki ole valmiita maksamaan niiden ratkaisemisesta. Tarvittavia poliittisia päätöksiä tuskin saadaankaan aikaiseksi lupaamalla vain lisää kurjuutta. Tarvitaan keinoja säilyttää hyvinvoinnin taso (ja ehkä kasvukin) samalla kun haasteita ratkotaan. Onnistumisesta ei ole takeita, mutta on yritettävä.

Markkinatalous on tehokas tuottamaan ratkaisuja ongelmiin, kunhan sitä ohjataan oikein. Teknologian kehityssuunta ei ole annettu, vaan siihen voidaan vaikuttaa. Talouskasvun ei tarvitse tapahtua luonnon ja ympäristön kustannuksella.

Luonto- ja ympäristöhaasteiden konkreettiset ja merkittävät seuraukset ovat jo käsillä. Ilmaston ja valtamerien lämpötilat ovat nopeassa nousussa. Toisaalta tuuli ja aurinko eivät enää ole kalliita pienen mittakaavan energianlähteitä, vaan niiden osuus energiantuotannosta kasvaa nopeasti ja markkinaehtoisesti. Energiasiiirtymästä on tullut taloudellisesti järkevää, vaikka ympäristölle ei antaisikaan sille kuuluvaa arvoa.

Vihreä siirtymä on elinympäristömme kannalta välttämätön. Toimimalla järkevästi ja ripeästi voimme myös saada aneemiseen talouteemme puhtia vihreästä kasvusta. Tämä kirja käsittelee keinoja tämän saavuttamiseksi.

Ohjausryhmä kiittää tutkijoita hienosti toteutetusta hankkeesta ja Business Finlandia sen tukemisesta!

Helsingissä 15.5.2024

Hankkeen ohjausryhmä

Jaakko Hirvola, Janne Huovari (puheenjohtaja), Jari Hyvärinen, Kalle Kantola, Natalia Kuosmanen, Essi Lindberg, Ari Mikkilä, Meri Obstbaum, Riikka Pakarinen, Annabella Polo, Elise Ramstad, Mikko Särelä, Markus Sovala, Markku Stenborg ja Markku Wilenius